

SÚKROMNÁ OBCHODNÁ AKADÉMIA EKONOMICKÉ LÝCEUM

Petrovianska 34, 080 05 Prešov, tel. 051/ 772 14 64, mobil: 0904 351 352,
0903 526 865, email: soapo@soapo.sk, web: <https://soapo.edupage.org>

PRACOVNÝ LIST ZO SLOVENSKEHO JAZYKA A LITERATÚRY

Časť 1 - Práca s textom

Ukážka č. 1

Prišiel mi na myseľ jeden starý čínsky príbeh - múdry muž sa prechádzal po dedine a vidí ženu, ktorá plače. Pýta sa jej, prečo narieka a ona mu na to: „Vieš, mám dvoch synov. Jeden robí dáždnyky, druhý slnečníky. Keď svieti slnko, plačem, že môj syn nepredá dáždnyky. Keď zase prší, plačem, že ten druhý nepredá slnečníky.“

Múdry muž sa usmial a odvetil: „Vieš čo? Urob to takto - keď bude svietiť slnko, teš sa, že jeden tvoj syn predá veľa slnečníkov a keď bude pršať, teš sa, že tvoj druhý syn predá veľa dáždnykov.“

A tak sa z plačúcej nešťastnej ženy stala žena veselá a šťastná.

Zdroj: <http://ipndata.sk>

1. Vyberte dvojicu prídavných mien, ktoré charakterizujú ženu pred stretnutím s mudrcom a po stretnutí s ním v ukážke č. 1:

A. pesimistická - optimistická	C. užialená - zatrpknutá
B. asertívna - arogantná	D. diskretná - roztopašná

2. V ukážke č. 1 sa uplatňujú znaky slohového postupu:

A. vysvetľovanie javov a faktov, objektívnosť	C. vymenovanie podstatných znakov a vlastností
B. fakty, číselné údaje, presnosť	D. časová postupnosť, subjektívnosť

3. Z ukážky č. 1 vyplýva:

A. matka ignorovala svojich synov	C. synovia boli leniví a matku to trápilo
B. matke veľmi záležalo na oboch synoch	D. matka sa sťažovala na svojich synov

4. Postoj múdreho muža k žene sa dá vyjadriť frazeologizmom:

A. Dostať sa z dažďa pod odkvap.	C. Dobrá rada nad zlato.
B. Má zlaté ruky.	D. Kto mlčí, ten svedčí.

5. Od zvýrazneného slova v ukážke č. 1 „*múdry*“ vytvorte:

antonymum synonymum.....

6. V nasledujúcej vete určte vetné členy.

Múdry muž sa prechádzal po dedine.

prísudok: prísluvkové určenie:

podmet: prívlastok:

7. Z prvej vety ukážky č. 1 vypíšte slovo, v ktorom dochádza k spodobovaniu.

.....

8. Určte slovný druh, gramatické kategórie a vzor podčiarknutých slov v ukážke č. 1:

dáždniky

plače

čínsky

slovný druh

slovný druh

slovný druh

rod

osoba

rod

číslo

číslo

číslo

pád

čas

pád

vzor

spôsob

vzor

rod

vid

Ukážka č. 2

Milan Rúfus: Zemiaky

Krajina zniesla vajíčko,
vzrušená ako nikdy. Spieva
a vonia hlbínou až dolu, do
pivníc.

Netrpezlivé drobné dupotanie
tam počuť. Bubny jesenné.
Popravujú hlad a neďaleko
niet nikoho, kto nad ním
zavzlyká.

Len vzduch sa trasie ako osika.

9. Do ktorého literárneho druhu zaradíme ukážku č. 2?

10. Ktoré tvrdenie vyplýva z ukážky č. 2?

A. Jeseň tu ešte nie je.

B. Ľudia nebudú hladní.

C. Bude dostatok vajíčok.

D. Ľudia sa budú triasť.

11. K čomu prirovnáva autor zemiaky v ukážke č. 2?

A. k bubnom

B. k osike

C. k hladu

D. k vajíčku

12. Vypíšte jeden frazeologizmus z ukážky č. 2:.....

13. Pomenujte jazykové umelecké prostriedky z ukážky č. 2:

A. *Netrpezlivé dupotanie*

B. *Popravujú hlad*